

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dn. Conradi Clingii Theologi Et Ecclesiastae Celeberrimi
(dum vixit) apud Erphordiam Turingiæ, Catechismus
Catholicus, summam Christianæ institutionis III. libris
succinctim complectens**

Klinge, Konrad

Coloniae, 1570

VD16 K 1309

caput XXIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29452

est in mundo, grauiſſimè contra Dei præceptum peccat, &c. Est enim, inquit Gerson, grandis tēratio boli, qua facit vt homo alterius concupiscat statum, domum, officium. religiosi volunt statum habere, & seculares religiosorum &c. Nemo concupiscat rem proximi sui: quia quilibet peret naturaliter manere in sua domo, suo statu & officio, ideò & hoc faueas proximo tuo. Sic Christus Ioan. 21 dixit, tu me sequere. quid ad te Ioannes, quid faciam cum Petro? Quare quisque ambulare debeat secundum vocationem suam, 1. Corint. 7.

DECIMUM DEI PRÆCEPTUM, Non concupisces vxorem proximi tui.

CAPVT XXIII.
ARGVMENTA.

1. *Quid hoc præcepto Deus præcipit & exigit a nobis.*
2. *Quomodo transgressores huius præcepti puniuntur.*
3. *Quòd serui & ancilla non debent credere male detractoribus, & qui eos alienare vult à suis dominis: nam & Deus illos punit.*

1.

Quoniam Deus omnia creauit, & illa sunt cœlum & terra, & omnia quae in eis sunt, Psalm. 145. ipse enim verus Dominus: Deinde quoniam ipse distribuit suum, id est, bona & diuitias, proinde ipse vult. Si enim Matth. decimo dicitur murmurantibus, Nonne mihi licet facere de meo, quod vult?

tolle quod tuum est, & vade &c. Ideò si nūc hoc Deus distribuit proximo tuo, tu debes esse contentus, & nō concupiscere alterius bonum, nec id inuidere ei, quia Deus hoc illi & non tibi concessit, nec ei nocere, aut damnum inferre quouis modo vel in substantia, vxore, familiaribus, domesticis. Qui enim hoc agit, is arguit Deum, quasi non sit æquus & iustus distributor bonorum & donorum suorum, sed vult ipsum docere quomodo bona sua expendat. Ideò prohibet hic Deus concupiscentiam omnium rerum in parte & in toto contra proximum. Ne concupiscas, aut dolò vel fraude tibi vsurpes vel quocunque titulo specioso aut forma, sed sis sorte tua contentus: hæc humilitas maximè D E O placet, atque etiam exigitur. Ideò quod Deus in toto prohibuit præcedenti præcepto, id est, donum proximi vel totā domesticam rem vel officium vel statum, nunc in priuato etiam concupisci prohibet, vt vxorem, seruum, ancillā, bouem, equum proximi: nec quis dicere debet, solam partem cupio rerum proximi, non totum, nihil vicino meo tantillum nocet: est alioqui satis diues & cæt. Ideò quicquid Deus proximo tuo dedit, nec totū nec partem de illo concupiscere debes.

Secundò, concupiscere bona proximi in vanum 2. fit: nec enim ideò habemus, quia concupiscimus, etsi per fas & nefas illud ad nos traxerimus, nihil tamen prodierit, sed plus nocebit, & melius foret quòd nunquam vidissemus in illa proximi bona: nā Deus nullo pacto relinquit hoc peccatum impunitum. Sicut Dauidi 2. Regum 11. nihil proderat, quòd alienam vxorem, id est, Vriæ concupierat & tenuerat: fuit enim paulò post sic punitus, vt filius eius Absalon omnes mulieres Dauidis publicè dehonestaret: & præterea persequebatur patrem, cupiēs eū occidere, 2. Reg. 16. Quid profuit Achab, quòd vineam alienam ipsius

Nabaoth concupiuit & inuasit, 3. Reg. 21. Puniuit eum Deus, & in bello fuit interfectus. Ita hodiè etiam occidit ijs, qui de alienis bonis acquirendis cogitant, vt cum illis omne infortunium simul acquirant. Quoniam igitur concupiscere alterius bona peccatum est, ideo à tali concupiscentia abstinendum est. Nam si quis alium prauertat è domo sua, vel è cenibus, sic eum punit Deus hìc temporaliter, vt in domo nunquam benè illi cedat, quam dolo ab hoste proximo suo: sic de agro aut hortis, vbi tempestat coeli & fulmina deperdüt fructus: similiter de iumentis, equis, bobus, ouibus, porcis, &cæt. quæ sub aut mala morte pereunt, sic in nulla parte aderit fortuna. Sic quoque Deus confudit duos illos seniores, qui Susannâ concupiscebant, Dan. 13. Sic vxor illius Aegyptij, quæ concupiscebat Ioseph adolescentem. Quare cuique sinamus quod suum est, quod minus dedit illi, idq; faueamus illi ex corde, quia Deus illi fauet, siue sint diuitiæ, elegans vxor, prestantes equi, &c. Christus ascendit in altum, vt daret dona hominibus: nõ igitur debemus inuidere proximo: nam grauissimum est peccatum inuidentiæ: ternæ gratiæ, est quæ contra Spiritum sanctum, qui distributor est omnium bonorum. Saul inuidebat Dauidi regnum, & turbatus fuit, 1. Reg. 18. sic fratres Iosepho inuidebant, quod à patre plus amaretur, Gen. 37. Sic Chore, Dathan & Abiron inuidebant Moysi sacerdotium, Numer. 16. Sic Satrapæ & principes inuidebant Danieli, quod is à rege præ illis diligebatur, Daniel. 6. Vndè & discipulos suos compescuit Christus, Matth. 20. certantes de sessione in regno cœlorum. Vult ergò Deus vt quisq; sit gratus de acceptis donis pro se, & vt proximo faueat id, quod Deus concessit.

3. Tertiò, quoniam peccatum est, proximi familiariter concupiscere, & verbis aut facto abducere à proximo.

Puniuit enim
 odiè etiam
 andis cogita
 l acquirant
 s bona pecc
 tinendum
 aa, vel è cen
 ter, vt in
 dolo ablu
 oi tempellat
 liter de iure
 et. quæ sub
 rte aderit
 os illos ser
 13. Sic vxor
 ph adolefec
 est, quod
 corde, qu
 ns vxor, pre
 altum, vt
 s inuidere
 nuidentia
 nctum, qui
 nuidebat
 sic fratres
 naretur, Ge
 debant Mo
 principes
 llis diligebat
 s compesc
 one in reg
 gratius de
 at id, quod

ximi seruitio, vt tibi seruiat, ideò non facilè debent credere serui & ancillæ detractoribus, qui intendunt eos alienare à Dominis suis, quos Deus illis adiunxit, nec alienis citò se addicere: hoc enim peccatum est tam in suisoribus, quàm in seruis obsecundantibus. Debent autem seruitores & ancillæ debitum tēpus seruitij expectare & complere, nec fidem Dominorum fallere. Qui autem hoc non faciunt, non solum peccant in famam propriam: reputantur enim apud omnes inhonesti & leues, sed etiam in Deum, propter quem tenentur seruare fidem suis Dominis vsq; ad exactum seruitij tempus. Sic Paulus ad Eph. 6. Coloss. 3. inquit: Serui, obedite Dominis vestris in timore & tremore, sicuti Christo Domino, non ad oculum seruientes quasi hominibus placentes, sed vt serui Christi, facientes voluntatem Dei ex animo. Voluntas Dei est, vt seruiatis his vestris Dominis. Ideò bona voluntate seruite illis, sicuti Domino, & non hominibus: Seruus ita debet cogitare, seruiam Domino meo, ac si Deo seruirem: & sciat quòd recipiet à Deo præmium fidelis sui seruitij, & non solum temporale, sed etiam æternum. Ergo qui concupiscit proximi sui famulum aut ancillam, datque illis ansam relinquendi suos Dominos antè tempus completū, hunc Deus impunitum non relinquet, nec prosperabitur, aut habebit vnquam familiam fidelem aut obedientem: Præterea ipsos seruos inconstantes Deus varijs infortunijs puniet, vt seruire tandem cogantur Dominis impijs ac dyscolis in pœnam &c. In his itaque omnibus DEVS timendus est præceptis.

DEUS PATER NOSTER

in cœlis, Matt. 6. Lucæ 11.

CAPVT XXV.

ARGVMENTA.

S 5

I. Qua-